

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
кафедрального каталогу
ФІТОТЕРАПІЯ
Обсяг 6 кредитів/ 180 годин

другого рівня вищої освіти

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Ковальова Ольга Володимирівна, зав. каф.
доцент, канд. мед. наук

Контактна інформація:

- номер телефону: (050)-4536458, 067-6182494;
- e-mail: kovaleva221562@gmail.com;
- Корпус № 7, кабінет 2.0

Час і місце проведення консультацій:

Доступність для консультацій: відповідно до навчального розкладу:
<http://surl.li/escir>

В період дистанційного навчання:

- відеоконференції на платформі Zoom (особиста або колективна) – ідентифікатор 3411832146. Код доступу 111. Активне посилання: (<http://surl.li/esciz>);
- дистанційна платформа Moodle: НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=6777>

Листування: kovaleva221562@gmail.com Telegram або Viber: (050)-4536458

ОПИС КУРСУ

Цілющі властивості рослин загальноновизнані і мають велике значення в реабілітації хворих на різноманітні захворювання внутрішніх органів, опорно-рухової, ендокринної системи, порушення обміну речовин. Для майбутніх магістрів є необхідним мати знання про використання лікарських рослин, як ефективного засобу медичної реабілітації, а також вміння вилучення активних діючих біологічних речовин з рослинної сировини, які при багатьох хворобах є одним з основних засобів лікування, реабілітації або профілактики. Тому для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» за рівнем «магістр» розширення арсеналу засобів натурального походження, умінь і навичок їх використання є запорукою швидкого працевлаштування.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Мета курсу є набуття навичок з використання лікарських рослин для патогенетично обґрунтованого лікування та профілактики симптомів і захворювань, формування у студентів уявлень про головні принципи використання рослин, як природного джерела оздоровлення, відновлення організму людини.

2. Компетентності, які набуваються та розвиваються в процесі навчання:

Інтегральна компетентність:

Здатність здійснювати професійну діяльність фізичного терапевта, розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної терапії.

Загальні компетентності

ЗК 04. Здатність виявляти та вирішувати проблеми.

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові компетентності спеціальності

СК 02. Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії або ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціалізації 227.1 Фізична терапія

СКфт 01. Здатність розуміти клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

3. Результати навчання, які повинен знати, розуміти, бути здатним продемонструвати студент після завершення навчання:

ПРН 01. Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.

ПРН 03. Проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями.

ПРН 10. Створювати (планувати) програму фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.

ПРН 11. Реалізовувати програми фізичної терапії фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану відповідно до наявних ресурсів і оточення.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна Фітотерапія основана на базових знаннях пов'язаних з вивченням дисципліни «Фізична терапія при патологіях внутрішніх органів» «Основи нозології», «Основи фізичної реабілітації», «Фізична реабілітація засобами фізіотерапії», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Крім того дисципліна має міждисциплінарний характер і безпосередній зв'язок з такими дисциплінами як «Етика та деонтологія в

фізичній терапії» «Фізична терапія в кардіології та пульмонології», «Фізична терапія в неврології», «Фізична терапія в акушерстві, гінекології та андрології (клінічне навчання)», «Фізична терапія в гастроентерології та при порушеннях обміну речовин», «Фізична терапія в геронтології та професійній патології», «Фізична терапія в педіатрії та неонатології». Вивчення даної дисципліни дозволить вдосконалити та оволодіти необхідними загальними, фаховими спеціалізованими компетентностями та результатами навчання, передбаченими освітньою програмою підготовки магістрів в межах освітнього компоненту

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми практичних робіт, год.
1	2	3
Змістовий модуль 1. Загальна фітотерапія		
1	Тематика лекції: Структура, місце і проблеми сучасної фітотерапії. Історичні та правові аспекти становлення фітотерапії (4 год.)	Практична робота №1. «Вступ у фітотерапію. Основні поняття та принципи фітотерапії. Знайомство з лікарською флорою Запоріжжя» (2 год)
2-3	Тематика лекції: Хімічний склад рослин. Харчові та діючі речовини (8 год.)	Практична робота. № 2. «Хімічний склад рослин. Загальна характеристика ЛРС, що містить серцеві глікозиди», (2 год.)
		Практична робота. № 3. «Загальна характеристика ЛРС, що містить алкалоїди. Загальна характеристика ЛРС, що містить флавоноїди», (4 год.)
4	Тематика лекції: Ароматерапія як складова фітотерапії (4 год.)	Практична робота. № 4. «Ароматерапія як складова фітотерапії. Лікарські рослини, що містять ефірні олії», (2 год.)
5	Тематика лекції: Способи вилучення активних речовин з рослинної сировини (2 год.)	Практична робота. № 5. «Способи вилучення активних речовин з рослинної сировини», (4 год.)

Змістовий модуль 2. Прикладна фітотерапія

6	Тематика лекції: Основні принципи застосування фітотерапії у комплексному лікуванні та медичній реабілітації хворих з патологією серцево-судинної та нервової системи (6 год.)	Практична робота. № 6. «Основні принципи застосування фітотерапії у комплексному лікуванні та медичній реабілітації хворих з патологією серцево-судинної та нервової системи», (2 год.)
7	Тематика лекції: Основні принципи застосування фітотерапії у комплексному лікуванні та медичній реабілітації хворих з функціональними розладами дихальної системи (4 год.)	Практична робота. № 7. «Застосування фітотерапії у комплексному лікуванні та медичній реабілітації хворих з функціональними розладами дихальної системи», (4 год.)
8	Тематика лекції: Основні принципи застосування фітотерапії у комплексному лікуванні та медичній реабілітації хворих з патологією органів травної системи (4 год.)	Практична робота. № 8. «Застосування фітотерапії у комплексному лікуванні та медичній реабілітації хворих з патологією органів травної системи», (2 год.)
9	Тематика лекції: Фітотерапевтичні засоби і форми в дерматологічній практиці (4 год.)	Практична робота. № 9. «Основні фітотерапевтичні засоби і форми, що використовують в дерматології», (4 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА

Таблиця 2. План самостійної роботи

№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	Структура, місце і проблеми сучасної фітотерапії. Історичні та правові аспекти становлення фітотерапії	14
2	Хімічний склад рослин. Харчові та діючі речовини	16
3	Ароматерапія як складова фітотерапії	16
4	Способи вилучення активних речовин з рослинної сировини	16
5	Основні принципи застосування фітотерапії у комплексному лікуванні та медичній реабілітації хворих з патологією серцево-судинної та нервової системи	14
6	Основні принципи застосування фітотерапії у комплексному лікуванні та медичній реабілітації хворих з функціональними розладами дихальної системи	14
7	Основні принципи застосування фітотерапії у комплексному лікуванні та медичній реабілітації хворих з патологією органів травної системи	14
8	Фітотерапевтичні засоби і форми в дерматологічній практиці	14
	<i>Разом за перший семестр</i>	<i>118</i>

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

При вивченні даної дисципліни, підготовці до лекцій та контрольних заходів слід використовувати комбінований підхід з використанням як навчально-методичних розробок (конспекту лекцій, методичних рекомендацій по виконанню самостійної роботи), так і літературних джерел та інших інформаційних джерел.:

Навчально-методичні розробки:

1. Конспект лекцій з дисципліни «Фітотерапія» - <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=419>
2. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Фітотерапія» для студентів спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» / Укладач О. А. Присяжнюк. — Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2020. — 44 с <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=419>

Літературні джерела:

1. Лікарські рослини. Енциклопедичний довідник / Під ред.. А.М. Гродзинського. К.: Українська енциклопедія, 1992. 543 с.
2. Сучасна фітотерапія: навчальний посібник / С.В. Гарна та ін. Харків: «Друкарня Мадрид», 2016. 580 с. URL: https://vo.uu.edu.ua/pluginfile.php/229616/mod_resource/content/1/%21%21%21%21%D1%81%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B0%20%D1%84%D1%96%D1%82%D0%BE%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BF%D1%96%D1%8F.pdf (дата звернення: 30.08.2023)

Інформаційні ресурси:

1. Фітотерапія. Науковий журнал. URL: <https://fchs.uanm.org.ua/> (дата звернення: 30.08.2023)
2. Фітотерапія. Фармацевтична енциклопедія URL: <http://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/406/fitoterapiya> (дата звернення: 30.08.2023)

ОЦІНЮВАННЯ

Контроль успішності діяльності студента з вивчення даної дисципліни поєднує в собі декілька різновидів контрольних заходів: поточний, рубіжний (модульний) та підсумковий контроль. Результати підсумкового контролю проставляються у залікову відомість.

Підсумковий контроль в першому семестрі здійснюється у формі заліку. Оцінка підсумкового контролю визначається за двобальною шкалою «зараховано – не зараховано». Позитивною оцінкою є оцінка «зараховано».

Поточний контроль охоплює контрольні заходи, що відбуваються під час практичних занять (усні та письмові відповіді на контрольні питання практичного заняття, рівень засвоєння та володіння практичними навичками в межах навчального курсу), а також оцінювання результатів виконання

самостійної роботи (підготовка та захист презентацій відповідно до тематики курсу).

Рубіжний (модульний) контроль успішності знань студентів фіксується у визначені графіком навчального процесу терміни та складається з накопичених за допомогою балів поточного контролю та індивідуальної роботи. В структурі навчання виділяють 2 змістовних модулі. Тобто студенти під час проведення рубіжного контролю мають можливість набрати мінімум 30 балів.

Студент, який з різних обставин не отримав необхідної кількості балів з будь-якої теми, має можливість самостійно її підготувати і пройти індивідуальний контроль знань з цієї теми або виконати індивідуальні завдання, що пропонуються в робочій програмі.

В рамках дистанційного навчання рубіжний контроль проводиться у формі виконання ситуаційних завдань та письмових відповідей на питання очно або дистанційно з використанням системи Moodle та/або проведення фронтального опитування студентів відповідно до пройдених тем включаючи відповіді на ситуаційні задачі.

Здобувач вищої освіти не допускається до підсумкового контролю, якщо він не виконав усіх обов'язкових видів робіт (виконання та захист практичних занять, виконання самостійної роботи) та не пройшов рубіжний модульний контроль з оцінкою «зараховано».

Підсумковий контроль вивчення дисципліни здійснюється у вигляді семестрового заліку, під час якого засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі сумативної оцінки результатів отриманих за поточним та обома рубіжними контролями. Семестровий залік не передбачає обов'язкової присутності студентів на заліковому заході (заліковій контрольній роботі).

Результати підсумкового контролю у формі заліку виставляються протягом останнього тижня теоретичного навчання перед екзаменаційною сесією.

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Специфіка дисципліни передбачає послідовне та логічне оволодіння знаннями та запам'ятовування значного обсягу теоретичних понять, термінів, формул, назв лікарської рослинної сировини.

Кожен студент повинен ознайомитися з Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf і слідувати політиці дотримання академічної доброчесності.

Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу студент зобов'язаний:

- не запізнюватися на заняття;

- відключити мобільний телефон під час занять (не стосується проведення занять - дистанційно);
- не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку;
- обов'язково самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- своєчасно і акуратно виконувати завдання для самостійної роботи;
- бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів;
- брати участь у контрольних заходах (поточний контроль, модульний контроль, підсумковий контроль);
- будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу Вам необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle НУ «Запорізька політехніка». Посилання на курс «Фітотерапія» на навчальній платформі: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=419>